

A vibrant illustration of a group of people gathered around a large puzzle on a beach. In the foreground, a woman in a green tank top and a man in a dark t-shirt look down at the puzzle. Behind them, a young boy with curly hair sits in a red chair, focused on the pieces. An older man with a beard and glasses, wearing a striped shirt, stands behind the boy, smiling. A woman with blonde hair in a pink plaid shirt is also visible. The scene is set against a backdrop of a blue sky, a white building with blue shutters, and a painting of a cityscape on the wall.

Döm de koc
cin ku tiäm
de kē nuän koc

Bi nhial de miththi
tē yenë bëny de
nhom biäk
de pürdú.

Kä tö thīn

Në ye buŋe.....	1
Të cīn piəl.....	2
Të bīn pial ku tē piəl yīn	4
Tiüt de nyin nē ka ye mīth ke kōr ku tē ye kek tö thin.....	6
Tak- ekē lēu ba rōm we mēnh du.....	8
Mēnh duōn nōj run ke rou ka ḡuan 2-4	10
Mēnh duōn nōj run ke dhiēc ka dherou 5-7	11
Ajuier de tiüt de nyin.....	12
Ajuier de ka tuerj	13
Wēl ke bai ku mēeth	14
Wēl kōk ke kōc ciēj	16
Nē wēl juēc ku kuɔny.....	Kē tö nē ye kōu
Waragēk diēn de tiüt de nyin.....	Kē tö nē ye kōu
Aleec enōj kōc e ke loi ē buŋe	

Ēē buŋe e juiir Akutnhom de Mith ku bēi ci mat gēl bēny de nhom de Akuma de Auətralia mēn ye maktam de Pial ku dhiōp tiüt nyin nē mīth ku kōc tuany nē bēny de nhom(COPMI). Wēl juēc kōk ke ye kenē alēu bake yōk nē www.copmi.net.au

Wō lec kōc ke mīth, dumuuķ ke mīth, mīth and jōl ya kōc ci piōc ci luui arēet nē ye buŋe yic.

Buŋe e gutē bei nē Akutnhom de Mith ku bēi ci mat gēl bēny de nhom ku maktam de Pial ku dhiōp tiüt nyin nē mīth ku kōc tuany nē bēny de nhom (COPMI).

Aci cuēēc,thuiēj ku jōl gutē bei nē Akut cōl Motiv Brand Design.

© AICAFMHA 2009

ISBN 0-9752124-5-1

Në ye buŋe

Ēbuŋe ekē de kōc bec nē bēny de nhom, ku nōj kē mīth kor nōj run ke rou ku run ke dherou (2&7). Eya ekē kōc cēj, bēi ku mēeth.

Anōjic wēl thiēkic ye jam nē möōth pieth de mīth lēu bē yīn kuɔny bī nhial de mīthku ku dhōl lēu bīn ke bēi nhial apieth nē dit den yic.

Ēkēnē acī lēu ba looi yī tök

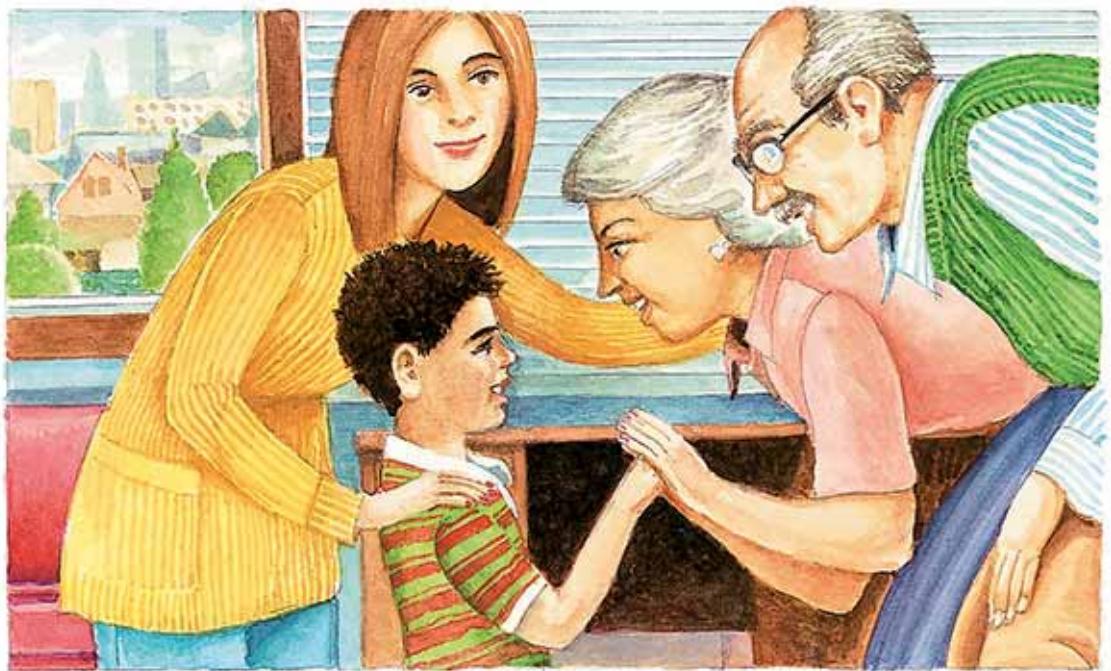
Kōc juēc bec nē ke nhīim nōj mīthii kor aye rōth yōk ke pēi ku wēēc kē kenē wur kōk ke mīth. Kōk ke kek aye gup riōjōc bīk thiēc nē kuɔny, aye tak lan nade ke ke lēu bike guo luk. Nē yic pacōk, anōj kōc juēc bec nē ke nhīim ku ka bī mīth ken nhial apieth, ekēnē akuc kōc juēc ku ka nōj yān juēc ke kuɔny tö ye kōc kony. Nōj yī kōc ci piōc nē biāk de pial, (itordu, akīm de mīth, akut de tuany de nhom, ku yān kē pial tö nē bai nōj duōn ku jōl ya kōk). Duluui ke mīth kor (duluui ke yān ke cool ke mīthii, kōc lui nē thukuulnhi ku thukuul dīt yic.*

Nē ye buŋe kōu ke yīn bē telepuun ke yān ye kōc kuɔny yōk ku lij nōj kony de wēpthiaai.

Kä ye kōc kuɔny nē dōj de mīth yic athiek yic-Keek kedhiē akōr kōc ke mīth keek

Ke ka nōj yi, kōc ke bai, mēeth, ran rēer ke yī, kōc ke akut de bai, wur ku mar ke mīth ka akuut kōk ye kony ku jōl ya war kōk ke mīth lēu bake yōk tē yenē mēnhdu pol thīn , tē de muk de mīth, thukuul thi ku thukuul dīt ke mīthii.

* Ajuēk de ye buŋe (cōl dōm de kōc cin ku tiēm de kē nuān kōc) de duluui ke mīth tö nē amatnhom de duluui alēu ba yōk nē www.copmi.net.au

Wur ku mär ke mith aye luoi de bi nhial de mith yök ke rir apei ku jol ber tuany ke jal ljuui wei arëet. Yen edik ba nyin ya tiit nê pial du. Ekënë nê thees kök alëu bë yin cok wek emëeth ago beeer lön ku ba ditordu lò tiij.

Thiéc de kuongy èkë pieth

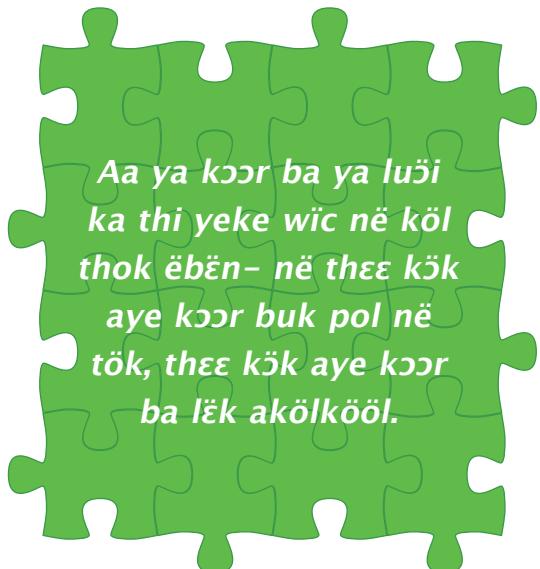
- Mithii aye koc dít koor nê kem ken ku yiké daai nê kä yeké ke looi ku kënë eke cok tò ke ke cün adieer. Ekënë ayen yic rier arëet bë mith yü ya tiij ke noj täj yin röt yök yi tök, adieer ka täj diit de nhom. Apieth eya ba ran dë ye tiij ke nhier mënghdu ya beer lò rëer ke yen nê thees wén lik ago ye nhom ber lò waarr. Koc cít ke kä kë aye yü kuar ke mith ku kook ken ka kök ye muk nê mith ka ran lui té de muk de mith ka dupiony de mith.
- Thiéc ran ye gam piöu bë yin luöi ajuier de muk de mith (tiij nê apäm 12).

Mith aye kä juëc ke pii den yök enorj koc ye ke bëi nhial gol nê meëth den yic agut ci dít den. Acan bë mith cil apieth eka koor luöl na cok bec ke yin koc kök cok kony mith. Nhiér nhierë mith ku yin acin bë jal té cok kë koc kök ke ya muk.

Yin cï bë ya pial nê tha thok èbën, ku yin ye dhiac ke yin ye wur de mith té bec yin ke té piöl yin.

Daai è nê kaam de mënghdu ke yï tê bec yin

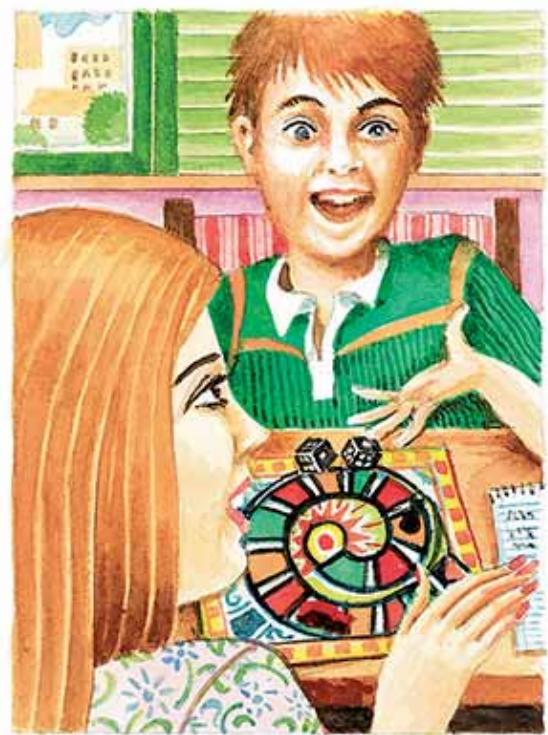
- Na koor ba kë cï thiöök nê röth ke yin ye athöör ku thuraai tuöc yen, ye yup nê telepuun ka ye lò neem.
- Yin lëu ba ya yök we mënghdu agut ba pial
- Mënghdu alëu bë piöu ya miët té yin kä ye ke koor luöl yen.

Na nuan muk de mënghdu yin, ke yï lòr enorj duluü de akut de pial. Alëu bë yï lò nyuöth kök ke muñ de mith, cít man de ba ya döl we mënghdu ku ye kë ye looi nhaar yic.

Dhuñ de nhom de thiéc ye mënghdu ke thiéc yï nê kë de bënydu ka yilac du

Mith alëu bik kë cít kök lò thöörj nê bëny ye lëk wëu keek. Adiik ba bënydu ya cok nyic meth, lëk kë yen dhöll bene pij apieth. Apieth bë meth ya thiéc ke mit piöu (tiij apäm 9 ku 10)

Në wël ku kuony, yupë telepuun de
Piirc/Lifeline 131 114

(eyör nê thees ke thiér rou ku ljuan ke jiém koc piöth)

Ka yupë akut de kony de wur ku mär ke mith ACT	(02) 6287 3833
Tas	1800 808 178
NSW - Karitane Care Line ...	1300 227 464
- Tresillian	1800 637 357
- Parentline	1300 1300 52
Vic	13 22 89
SA	1300 364 100
Qld ku NT	1300 301 300
WA	1800 654 432
	ka (08) 9272 1466

Të bïn pial ku tê piol yïn

Acin dhöл töj yenë mith bëi nhial

- Në ñë, Mith ke dhia aye kör në cam, bëke nhiar, tê pieth de töc, ku tê ye ke gup lo waiwai. Kë thiëkic arëet, aye kë koor bë naaj ran töj düt ye röth gëei ku ye kuony në kë yekë ke wic kedhe.
- Yin lëu ba koc koc cok ye mith tij në ye kaam bec yinë ku ca pial ke yi dök röt keek.
- Dhuk du ciën në bëcë enoj meth alëu yic ñëi rier, në yic pacök them ba ya thiök wönë mëngh du ye pol we yen.

- Tau de methdu tê de muj de mith apieth, në ñë eyi ber cok lääu ago koc looi.

Ye cok nyic mith lan nadë ke ce tha den bïk nyin tüit në yin, ku bïk nyic lan nadë ke yinë ka lëu ban yin tüit në keek.

- Aye mith nhiar arëet bïk ran bec pan den ya kuony. Apieth bë mith nyin ya tüit ku ci pieth bë ya lon den.

Kony de methdu në düt de yic

- Ekë tö enoj wur ke meth ku mär ken bïk dier në cil de meth. Anoj wëpthaai ku koc ye koc kuony ago na nyic në ye kënë tij www.raeingchildren.net.au, www.cyh.com, luëi de pial de mith, duluui ke mith and dupiööc.

Ee ya cok dier apei tê yenë wënthin diënë röt col ë jö- ekë de gäi. Koc ke tê de mith aci yen bën yöök lan nadë këye ke ye röt luöl mith kor.

- Mith aye piöc në kë ye lëk ke, ku kë yekë tij enoj koc düt. Ye them ba kë ye mënghdu ke koor ya tiij apieth.

Të wic yen kaam die ya tök, éka ya thiëc në kë wic buk kan looi, ka kueen nëtök ago kaam thiin kor loi wönë yen'.

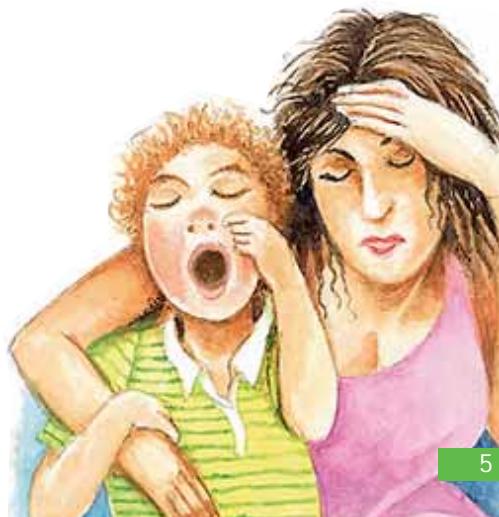
Tän de meth e cil ke dëei wɔ ku yeku ka ye kë looi tij

Acie ba ke lec nhiim në nyindhie - ye cok nyic mith lan nadë ke yi mit piou në ka pieth yekë ke looi. (Aca tij ke yin ci paan düt cuëec)

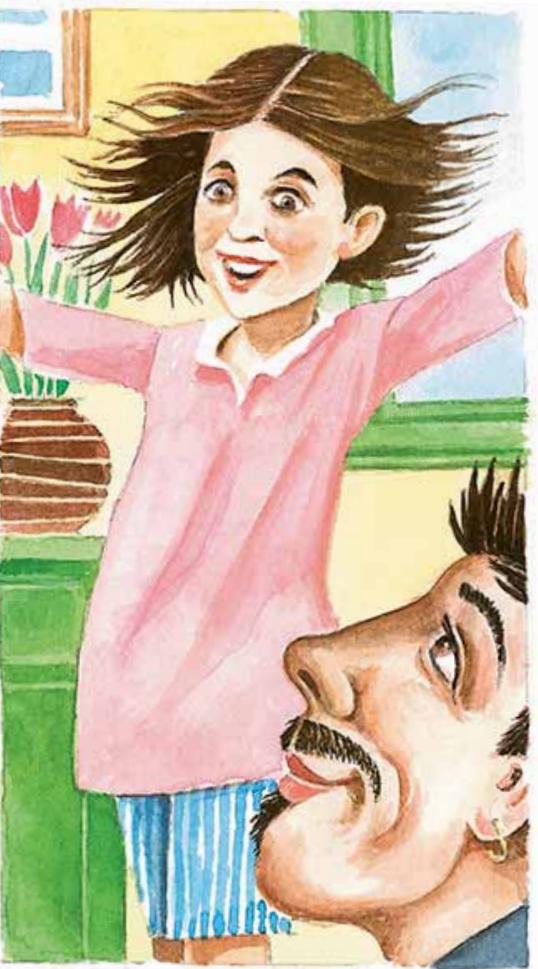
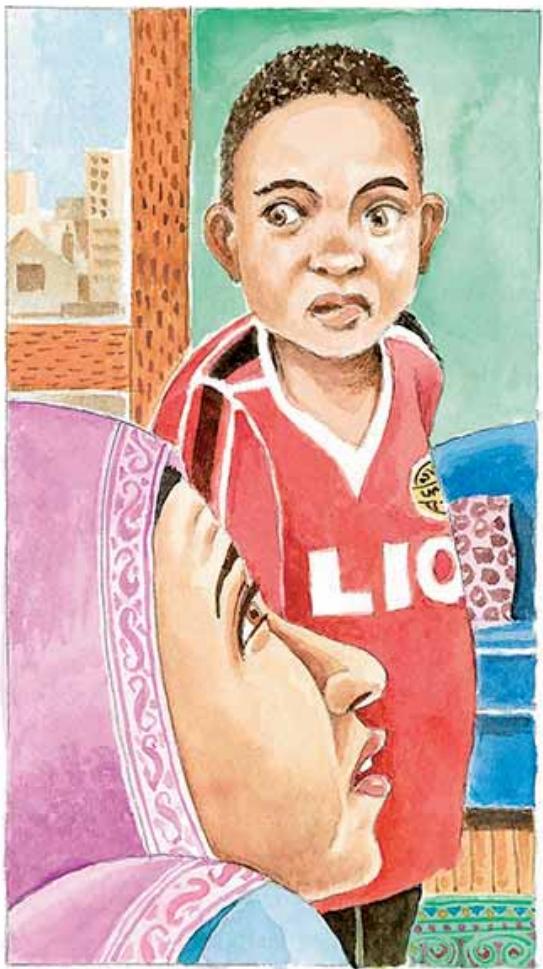
Ye nyin tüit në mith tê bec yinne kë lëu bïnë meth tuanydu cok ye cöökdü (ye nyin tüit apieth) ne kë lëu bë ye kënë ye liäap nhom. Ye röt dac dhuök në löön kuöñ ke baai yiic.

Të jot yin röt në tuany nyic, ke yin ye dhiën de meth yök ke tiäm yin. Yen athiekic arëet ba röt kan ya tij apieth ku jot mënghdu bën tij (jam në rör kor ka döj de mëhn ci yot wei). Na ci mënghdu lëu në döj ke them ba ya lo thiëc në kony tê nøy koc kök. Thiëc kuony enoj ran luï në biæk de pan de Akim.

Tiit de nyin nē ka ye mīth ke kōr ku tē ye kek tō thin

Mīth aŋŋj dhȫl juēc ye kek kā yeke kōr nyuɔoth ake yic rier bē dac deet.

- Ye daai, ye piy nē ka ye mīth ke looi.
- Ye kaam thin kor 5-10 bēi bei nē kööl thok bìn ka ye meth ke looi ya döt apieth.

- Na cök nar mīth juēc ē ka dhiac ke dik ba ya daai nē ḥek nē ke yiic.

Tekdë yin lēu ba kör nē kuɔny ago kā ye mīth ke kōr ya nyic, kā ke miët de piyku ka ci kek ke piyoth mit. Ran luï pan akim nē biäk de muñ de mīth alëu bē yin kony nē ye kēnē.

Mīth aye daai nē kōc dīt ken nē kaam jōt kek röth nē pialic.

Aye kōc nhiaar bē kōc dīt ken kuɔny ago kē cuök beer dhuk nē bēcē

- Ye them ba lēk ke lan nadē ke tuany du ku pial acin kek cin thīn
- Nē jamic, ye them ba mēnhdu ya piy, ye wēt ye luel deetic ku tānjde, ku ye nyuɔoth men nadē ke yi nhier jamde.
- Mīth kōc alëu bīk yī nyuɔoth kēc de piy cī nhiaar. Them ba ke kākē jam yic we keek (yī ca tiij ke yī ci piy mit nē köölē yenjō loi rōt?).

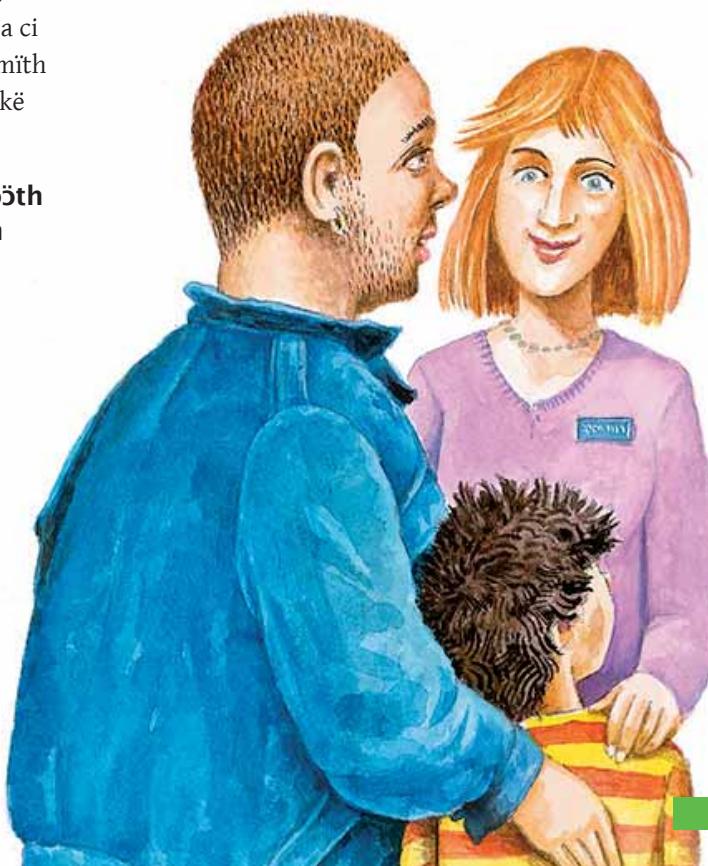
Na nōj kā waar röth nē piir de mēnhdu yic, (tē kōr yin en ba biäk de ka tē nōj en ran kony mēnhdu bai) e ka yī cök kaac nhom (ka cüt yī bē meth nhom māär nē yon de laac). Ke kā kē, ayee röth bēn waar nē dhȫl dak yī nhom. Na ci ke kā tuöl enoy meth ke ye lēk dupiööc ke mīth ago yī kuɔny éya. Yin eya ye lēu ba kee ka; kē jaam yic wonë keek.

Nē thees kōc kōc dīt ke mīth aye piyoth dak nē nhier nhier mīth keek. Jam wōnē duluï duön de paan de akim.

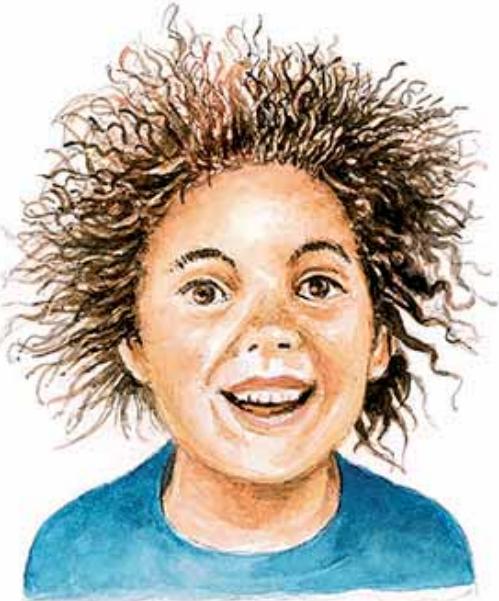
Ye rōt puöl: Acie thees kedhie kee ye röth tiij

Agut ci wur ke mīth nōj adöt alëu bīkē nhiiim rier nē thees kōc enoy mīth. Ekēnē e aye pieth ba ya muk nē yī nhom apieth. Acie lan nadē ke ye kēriëc ebēn ye ba ya ḥuen. Wō ye kōc, acie kēriëc yen yeku lēu nē luji. Dē éya acie cuku nyin bē ya tiit nē mīth, wō bē dhil ya tiit nē keek ku nyic ku niöpda. Jam ku rēer nē tōk athiekiic arēet.

Tiij nē wēpthaai de bi nhial de mīth yic: www.raisingchildren.net.au

Tak- ekë lëu ba rɔm we mənh du

Miet de piëu

*Ye tak ke kee mith
kë mit piëöth?*

*Ku ye ñö yin e tak
wuya?*

Göth

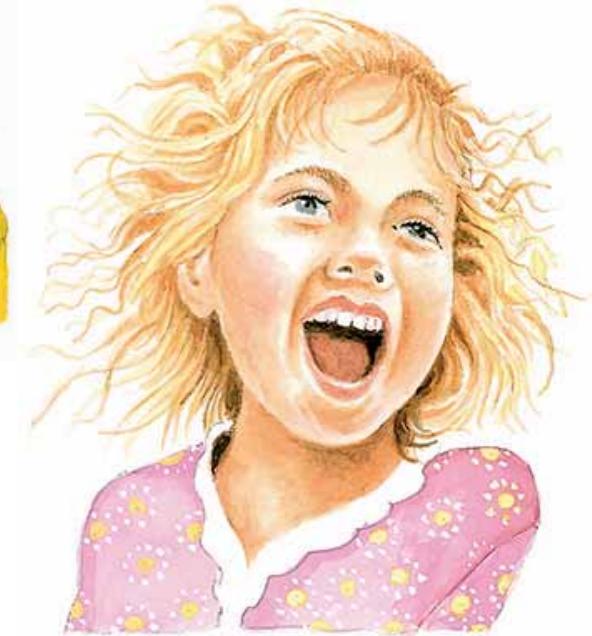
Riëöc

Gäi

Riak de piëu

DöI

*Thuur atiëpa de të
ye yök rɔt emenë*

- Mënh nøy run ke rou alëu bë göth ku miet de piëu nyic ku mënh nøy run ke bët alëu ke kä kë nyic kedhia.
- Yin lëu ba bök juëc ke mith ya jam në bëny de nhom yök në www.copmi.net.au

Mënhdu nɔŋ run ke 2 ka 4

Duɔnɛ mun de mënhdū ye tɔɔk enɔŋ kɔc juɛc

Apieth bë ya kɔc diäæk ke ye mith ku tij ku yekë yi kuony n̄e mun den ago mith röth ya ḡeei eya n̄e keek.

W̄eiɛ keek b̄ik yi l̄ek k̄e c̄ik t̄ij ku k̄e c̄ik deet n̄e k̄e ci r̄ot looi yic.

Mith n̄oŋ ke run k̄e aye k̄eriēc thööj ke thiäæk ke keek n̄e dhöł k̄ök, yen piŋ ke cik deetic ku j̄ol l̄ek keek b̄ik piŋ apieth. Mënh d̄e alëu bë thööj ke k̄e cien ye t̄o ken̄e wun ka man e awai enɔŋ yen.

Kɔɔr w̄et k̄ök yic l̄eu bë mith piŋ ku yen yin tuany du luel baai n̄e tha èb̄en.

Bëi k̄ök aye jam n̄e kɔc d̄it k̄ök ye t̄o ke p̄ei ku cik piɔɔth ye miet t̄e bec kek. K̄ök aye thööj ya yeke c̄it kuëc. T̄a den alëu ba yök n̄e COPMI w̄epthaai, k̄ök ke mith ku b̄ei ken www.copmi.net.au

Dumuuk k̄ök ke mith (c̄it man de k̄ök ye mith muk, kok ke mith, kuar ke mith, k̄ök k̄ök ci röth wee iye muk n̄e mith) alëu b̄ik nhiaar e thoŋ yin jiem th̄in t̄e jiem yin n̄e k̄e de b̄eny du ago mith tuanydu cuök ye kuöc piŋ. Na ye raan eb̄en jam n̄e athiaan, ke ka l̄eu bë mith ya liäap nhiiム ku yiēn ke adieer- yic yee a meth kuony ago ya thiëc n̄e k̄e kɔɔr piɔndë n̄e dit de yic.

Mith adit̄e piŋ keek ku jam akoor

Aye daai n̄e k̄e loi r̄ot, ekën̄e ayan piath ba jam we keek n̄e k̄e ci r̄ot looi. Ye ke jaam n̄e w̄el thiibike deet yiic-thuur atiëpa ka thura t̄o n̄e bukic alëu bë yi kuony.

Mënh duɔn nɔŋ run ke dhiëc ka dherou 5-7

Deet t̄e yen̄e mith ku t̄o th̄in ku ñem ka ci röth waarr enɔŋ keek

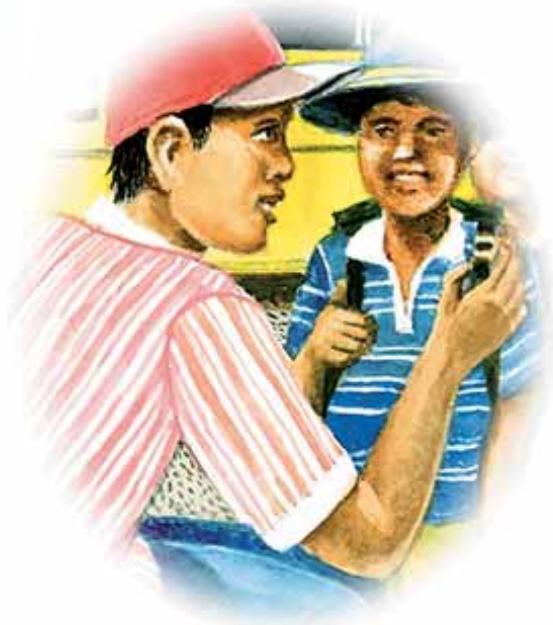
Ye mith cok piŋ b̄enydu duɔnë ye thiaan enɔŋ mith. Ye ke piŋ t̄e jiem mith ken̄e yin.

Duɔnë mith ye cok nɔŋ adieer n̄e b̄enydu

Apieth ba kee käke ya jaamic we mëëth,k̄ök ke baai ka duluui ke paan de Akim. N̄e thee k̄ök, mënhdū alëu bë nhiaar bë jam n̄e kee k̄a k̄e yiic ke raan d̄e. Ekën̄e e r̄ot looi aci rac yene kee ya biäk de d̄it de mith. Ye cok dhil ke nyic ke yin piöl n̄e yekën̄e ago k̄e cuök lan na d̄e ke yin bë piöö riäk enɔŋ keek

Ye mithku w̄eei ku ye ke kuony ago k̄e k̄a loi ke ya l̄eu n̄e luöl ku thukuul ken

Thiëc ke n̄e k̄e yekë tak n̄e ye k̄e loi r̄otë yic

Mith n̄oŋ ke run k̄e(5-7) aye piŋ apieth ku ka l̄eu b̄ik k̄e cik piŋ enɔŋ k̄ök d̄it l̄o waric n̄e dhöł wäac. Daaië apieth n̄e t̄e yen̄e meth kan̄ deet yic th̄in, w̄el ku k̄a loi röth (c̄it man de yeqö ye luel de ye w̄etë?

Tääu è k̄e ci r̄ot kuöc piŋ t̄e de

Ee kaamé ayanë mith täj de k̄ök k̄ök gam ku ka dhiac ke yekë thööj lan nadë ke k̄a ye tuöl ye röth gol enɔŋ keek.(alëu bë k̄e thööj ke b̄eny de wun b̄ö enɔŋ keek) Na cik kuen, mith k̄ök aye b̄en kok n̄e akökööl ci ke göör ka w̄el t̄o n̄e w̄epthaai yiic)

T̄e kɔɔr yin ba ka ye mith ke kɔɔr nyic ke yin jam w̄onë duluui de paan de akim ka raan t̄o t̄e muŋ de mith ka l̄or n̄e w̄epthaai t̄onë ye buñë k̄öu

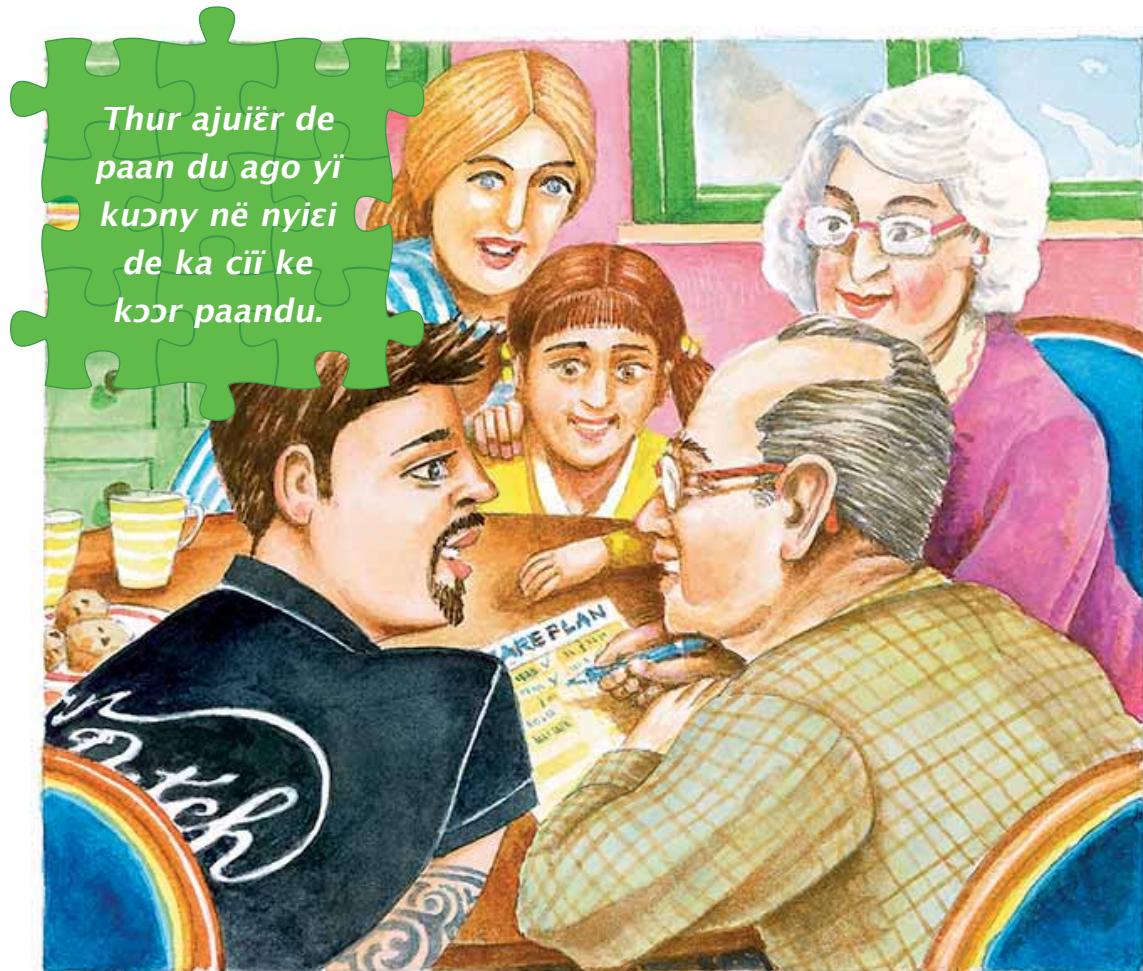
Ajuiër de tüit de nyin

Koc juëc ke mith aye lucci de ajuiër de tüit de nyin yök ke piëth në bëi ken yic ku bëi kök, mëëth mu mith tē cik kek dít.

Ajuiër ee raan ebën cok nyic kë loi röt ku kee kë bë tuöl tē bìn bér bëc ku cii lëu ba meth lëu në muk.

Ee ajuiëre emith ku koc dít kök wén ye mith kuony cok nhium në piiр de meth yic.

Yin bë ka ye ye nyuoøth yök në wepthaai www.copmi.net.au në biäk de bök tō thïn. Ka thiëc ran luïi në biäk de paan de akim, duluïi de mith ka raan tō në thukul de mëngh du yic. Yen

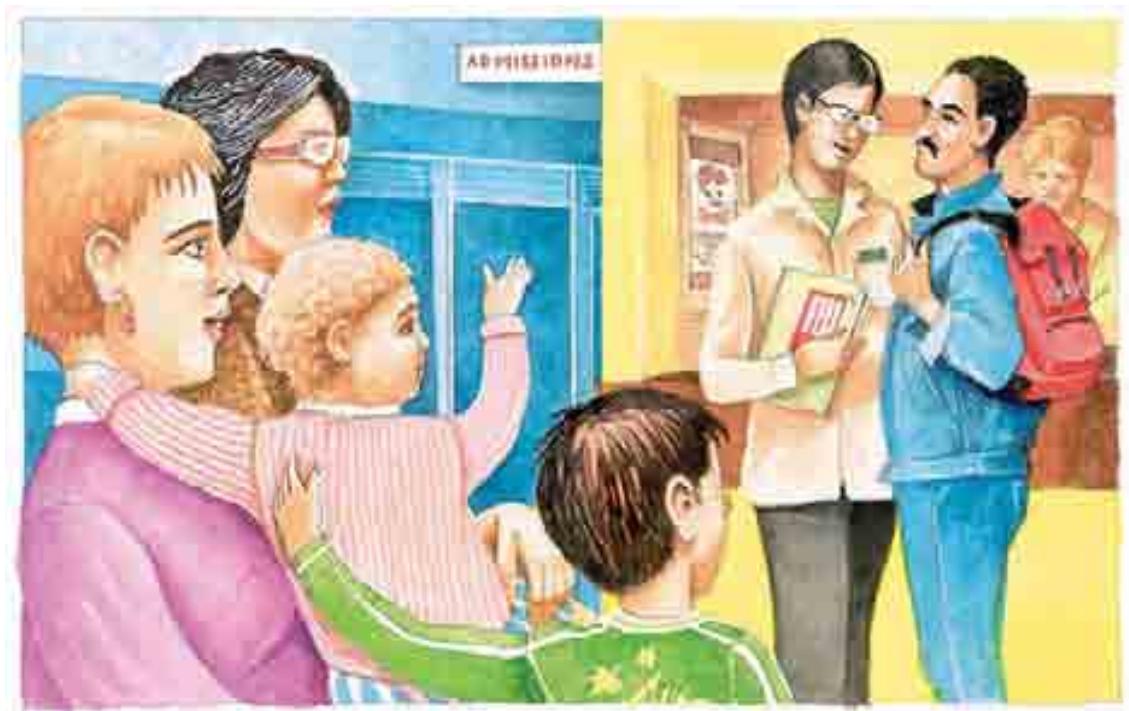
Ajuiër de ka tueŋ

Ye ajuiër du loi tueŋ këdu ku kë de mënghdu.

Ye ajuiër du dac looi ke kériëc e bën kën tuöl në njö.

- Eyi kuony ago dac that në miëth de mënghdu.
- Eyi kuony ba kurithük juuir apiëth ago meth naaj tē ben pol ke cii ye nhom ber dény.
- Eyi kuony ba k eke daai ke meth cok tō tē thiëk.
- Eyi kuony ago ya laar tē de muj de mith ago ya naaj kaam lëu bìn löj.

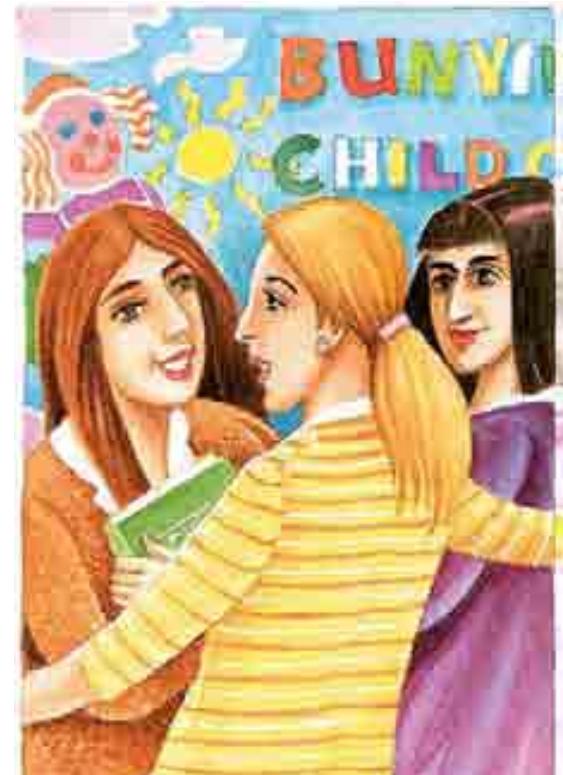
Raan thiekic ku nhieer mith apieth bë ya cok rëer kenë mith në kaam cïnë meth naaj nhom riëer.

- Cok nyic mith lan nadë k eke lëu bïk yi thiëc** në biäk de tuaany de wun ka manden. Duënë meth ye jöony në ke kâ kë yiic.
- Mith thi acie kör në kâ ye ke dhuk nhiiim kedhie ku ekënë **e yi kuony ba tanj den nyic** (thiëc keek yejö ye kë yök ke loi röt?)
- Dhuj yenë mith dhuök nhiiim **kä ci ke thiëec eke cok kueth** ku kee täjden cok kuut ye yic.
- Mith aye piööth löyüm tö nøy en raan ye kek röth gësi, **yeke thiëc ka kën wic kë keek**. Ran ye pol ke keek ku ye ke weei në püür den yic.

Në thees kök të bëcë man ka wun de meth ke cöök de eröt waar ake mith cök riëc.

- Ee piöu riääk, nyüp rem, ka kee tö në ke göth ku ye koc liäap nhiiim ku yenë mith riëc ku ka pieth be mith ya gël të looi kë cït ekënë röt. Nyin thith ee mith yiën riëöc , yin lëu ba mith kony në jön lëu bïnë jöt etëen.
- Na ye wun de meth röt kuöc muk në meth nyin, ke lëk kë mith apieth lan nadë ke kee ka looi wun keek kë acie ke ye cöök de ekë de tuanyde ci ye löny.
- Thiëc meth në të yen röt yök thïn ku cok nyic lan nadë ke göth ka riäk de piöu cie kë rac. Röm të yin röt yök thïn eya wönë keek (yen eci piöu riääk wën..... Ku yen ci piöu riäk emen miäkduurë) nyuøth atiepa de buj de akokööl tö në apäm 9 ku apäm 10
- Raan luïj yön de kuen në baai nøy duön alëu bë yi nyuøth bök kök ke mith tö yön den de kuën. Cok mith ci dit kedhie **nyic telepuun de kuony de mith** 1800 55 1800 ku thaas lëu bïk kek yen ayup apieth ba naba de telepuun tou apieth.

Kuonyë wur ka man ke mith në kaam bï ke bei në bëcë

- Na yin ye lon de man de meth looi waar bëc yen, ke jol them ba thol man de meth të cen pial. **Dhuök ë röt ciëen ku duëne këc wei**
- Bëerë mith cok nyic **yic thiek de man ka wun baai**
- Kuanyë man de meth** cök të de muj de mith ka të yenë mith leer bïk lo cool thïn jam wönë raan gäär etëen ne biäk de ka ye meth ke kör ku tau de baai.

Bëny ye bën alëu bë kaam de koc ke baai riëöc. Duöned ye cuoi, ye nyin göör në ka ye mith kuony.

Wël kök ke koc ciëŋ

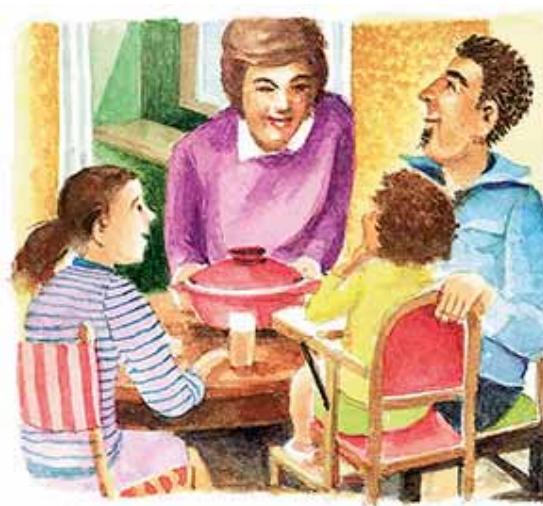
Mäök de mith arir yic apei né cejic ku yen ye cöök de bëny de nhom

Koer kuony té yin e tak ke cej duön nöyic ka nuän week. Na nöy tøj tö baai, ke ka ye mith dac deet. Duönë thööj wu na nin kë ke kën kë piy.

Puɔk, jal ka paan kuc cen

Yen athiekic ba kuony ya koer aguo kë luuë étök ke we ye man ku wun de meth ka bï nhial de meth té yin cin tök **yuɔpē ciɛŋ** **Australia né telepuun** 1300 364 277 **ka röör yuɔpē** 1300 789 978 lor enoy akut duön de **koc ke mith** ka **lør né** wepthaai de bï nhial de mith-tijë bujë kou né kök juëc.

Akut de dumuuk ye koc jaam nhiiim eya ekoc weesi piööth né biak de cej yuöpë telepuun 1800 789 978

Aca yok ke rir apei ba kuony gam ku ka ca cök nyic edë ca ño looi té kenë tiŋ de mathdië röt gam bë nya thiin dënë ya laar né Thukul de mith yic miäkduur, ka té ékënë awa wo kuony ku jɔl ya té kënë dhiom de wan math wo ya that miëth.'

Në wël juëc ku kuɔnny

Thiéc ran luuï né biák de pial ka ran lui né biák de miththi tö né bai nöy duön né ka wén ye röth loi etën ku akuut ye nyin tit né keek. (cit men de yi Akuut ye diäär kony) ka côte né ke telepuun tö piy kë né kuɔnny.

Muk de Mith Telepuun 1800 670 305
(né wël ku dök né möök de mith né bai nöy duön)

Wël yith ke Dumuuk (jiém de piöu ku kuɔnny) 1800 242 636
Ka col Akut de dumuuk tö né State duön yic)

Piiric/Lifeline 131 114

(Telepuun den e yor né thee ke thiér rou ku juan né jiém de nhom ku tooc de koc enoy akuut ye kony).

Piiric Jol Thiéc 1300 131 114
(Wël ke bëny de nhom ku kök ke pial alëu bake yok etëen)

Telepuun de Dier de yic de Australia 1800 187 263
(Né wël ku tooc de koc enoy yan kony keek)

Määth Australia 1300 364 277
(Né wël ku jiém de roth né biak de ka ke määth)

Telepuun de Röör 1300 78 99 78
(Röör noy ka nuan keek né bëi ken yic)

Telepun de Koc ke mith

ACT ..... (02) 6287 3833 Tas 1800 808 178

NSW – Karitane Care Line ..... 1300 227 464 Vic 13 22 89

– Tresillian ..... 1800 637 357 SA 1300 364 100

– Telepun de koc ke mith ..... 1300 1300 52 WA ..... (08) 9272 1466

Qld ku NT ..... 1300 30 1300 ka 1800 654 432

Anuan de wëpthieët (tak: internet atö né yan juëc thiäk kenë yin)

Bï nhial de mith www.raisingchildren.net.au Akut de cej wäac yic tit nyin né bëcbëec né Australia

Mith ku pial de guöp de remthi www.cyh.com Mëhn dië

Mith ke koc bec né bëny de nhom (COPMI) www.copmi.net.au www.mychild.gov.au

Pial de nhom ku piiр pieth www.mentalhealth.gov.au Wël ci ke juak www.attachmentresources.com.au

Bëi nöyjë koc dit ke baai bëny de nhom (FaPM) men e ye col Vicchamps) www.easternhealth.org.au/champs/ Piir de yic www.sane.org

Dumuuk né Australia www.carersaustralia.com.au Määth Australia yekoc yin jiém de piöu online www.relationships.com.au

'Aca yön ke rir apei ba kuɔny
gam ku ka ca dëē nyic ẽdë ca
ŋo looi tẽ kenẽ tiŋ de mathdiẽ
rot gam bẽ nya thiin dənẽ ya
laar nẽ Thukul de mith yic
miäkduur, ka tẽ ẽkënẽ awa wɔ
kuɔny ku jɔl ya tẽ kẽnẽ dhioŋ
de wan math wɔ ya that mieth.'

'Yen eci gai wén thiẽc yen wɔ
ye ye ŋö ye we røth maan- E
ya thɔɔŋ ya kẽn ku wël ku
tẽny yic biyic bẽ ke nyic'

Tañ de yic de ajuier de tiit de
nyin de panda aci woɔk cɔk
jam nẽ ka juẽc ci piir da cɔk
waar rot.

'Tẽ wic yen kaam diẽ ya tök,
ẽka ya thiẽc nẽ kẽ wic buk kan
looi, ka kueen nêtök ago kaam
thiin kor loi wɔnẽ yen'.

Ee ya cɔk dier apei tẽ yenẽ
wẽnthin diẽnẽ rot col ẽ jõ- ekẽ
de gai. Kɔc ke tẽ de mith aci
yen bẽn yɔɔk lan nadẽ kẽye
kenẽ rot luɔl mith kor.

